

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976

15 OCTOBRE 1975

PROPOSITION DE LOI

complétant les articles 287 et 383
du Code judiciaire.

(Déposée par Mme Ryckmans-Corin.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les fonctions de magistrat dans l'ordre judiciaire sont trop importantes pour qu'on accepte allègrement d'y laisser des places ouvertes pendant de longs mois. En ce qui concerne les juges et les conseillers, l'inconvénient s'aggrave du fait que, lorsqu'ils savent leur départ imminent, ils ne laissent plus plaider devant eux d'affaires de quelque importance, faute de pouvoir les juger à temps. Les embarras causés par cette situation sont bien connus de la magistrature et du barreau. La présente proposition a pour but d'y remédier.

Un premier moyen s'inspire de l'article 339 du Code judiciaire qui permet au cours et tribunaux de prononcer leurs décisions pendant les vacances judiciaires. Selon le texte proposé, les juges et conseillers pourront, le mois qui suit la cessation de leurs fonctions, continuer à siéger pour la prononciation de leurs décisions dans les affaires antérieurement mises en délibéré.

Cette disposition qui ne concerne que la magistrature assise est valable, quelle que soit la cause de la démission, limite d'âge ou infirmité. Des innovations plus importantes concernent tous les membres de l'ordre judiciaire, mais n'intéressent pratiquement que la cessation des fonctions pour limite d'âge.

La limite d'âge n'est pas une surprise. Quoi de plus simple que de l'annoncer avec quelques mois d'avance, et de mettre en branle avant le départ du démissionnaire, la procédure en vue de son remplacement? Le texte propose que la publication au *Moniteur belge*, prescrite en cas de

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976

15 OKTOBER 1975

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van de artikelen 287 en 383
van het Gerechtelijk Wetboek.

(Ingediend door Mevr. Ryckmans-Corin.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De magistraten bekleden een bijzonder belangrijk ambt. Over de soms maandenlange vacatures in de rechterlijke orde mag niet te licht worden geoordeeld. Wat rechters en raadsheren betreft is het euvel het grootst, omziet zij, wanneer het einde van hun functie nadert, geen belangrijke zaken meer voor hen laten pleiten, daar zij de tijd niet meer zullen hebben daarover uitspraak te doen. De moeilijkheden die uit een dergelijke situatie voortvloeien, zijn aan magistraten en advocaten wel bekend. Dit wetsvoorstel heeft tot doel ze te verhelpen.

Een eerste voorstel is ingegeven door het bepaalde in artikel 339 van het Gerechtelijk Wetboek, dat de hoven en rechtbanken bevoegdheid verleent om uitspraak te doen tijdens de gerechtelijke vakantie. De voorgestelde tekst houdt in dat rechters en raadsheren zitting kunnen blijven hebben gedurende een maand na het einde van hun ambtsuitoefening, om uitspraak te doen in de zaken die in beraad zijn gehouden.

Deze bepaling betreft alleen de zittende magistratuur, maar zij maakt geen onderscheid naar de reden van de inruststelling: bereiken van de leeftijdsgrens of gebrektheid. Andere, belangrijker innovaties hebben betrekking op alle magistraten van de rechterlijke orde, maar ze hebben praktisch alleen belang voor hen die hun ambt neerleggen wegens het bereiken van de leeftijdsgrens.

Het bereiken van de leeftijdsgrens komt uiteraard niet als een verrassing. Die gebeurtenis kan enkele maanden tevoren worden bekendgemaakt en daarmee kan de procedure worden ingezet om in de vervanging van de betrokkene te voorzien. De voorgestelde tekst bepaalt dat de

vacance par l'article 287 du Code judiciaire, se fasse avec au moins deux mois d'avance, de sorte que déjà quinze jours plus tard les présentations et même les nominations pourront valablement avoir lieu.

Pour les présentations des candidats une même procédure est d'application courante dans le secteur universitaire. Toutefois le professeur prochainement atteint par la limite d'âge ne participe pas au vote concernant la présentation de son remplaçant. La même règle est proposée dans le secteur judiciaire.

Un gain de deux mois lors du remplacement de membres de l'ordre judiciaire peut ne pas suffire. Un moyen supplémentaire d'éviter le vide résultant de la vacance — moyen qui s'inspire également d'une pratique universitaire — est l'autorisation donnée au démissionnaire de continuer à exercer ses fonctions jusqu'à l'entrée en service de son successeur, ou, si les vacances judiciaires sont proches, jusqu'à la date d'ouverture de celles-ci. Le dévouement des magistrats est bien connu. Nul doute que, s'ils y sont encouragés par leurs chefs de corps, ils ne soient nombreux à solliciter pareille autorisation; ils fourniront ainsi une dernière preuve de leur volonté de servir.

Quoique instaurée principalement pour le cas de démission pour limite d'âge, cette autorisation peut également être octroyée en cas de démission pour motif de santé.

Le présente proposition de loi tend ainsi à faciliter l'administration de la justice en assouplissant les règles trop rigides qui régissent la cessation des fonctions des magistrats. C'est dans l'article 287 du Code judiciaire, qui prévoit la publication des vacances, et dans l'article 383, qui prévoit la cessation des fonctions pour limite d'âge ou infirmité, que ces innovations trouvent naturellement leur place.

Geneviève RYCKMANS-CORIN.

PROPOSITION DE LOI

Article 1.

L'article 287 du Code judiciaire est complété comme suit :

Les démissions pour limite d'âge des membres de l'ordre judiciaire et la vacance consécutive de leurs places sont publiées au *Moniteur belge* au moins deux mois à l'avance. Les présentations et nominations pourront se faire aussitôt écoulé le délai prescrit à l'alinéa 1, mais le conseiller sortant ne participera pas à l'élection des candidats à la place encore occupée par lui.

Art. 2.

L'article 383 du même Code judiciaire est complété comme suit :

Néanmoins, pendant le mois qui suit la date de la cessation de leurs fonctions, les juges et conseillers peuvent valablement prendre part à la prononciation des décisions dans les affaires où ils ont antérieurement siégé. L'arrêté acceptant la démission d'un magistrat de l'ordre judiciaire peut, à la demande de celui-ci, l'autoriser à continuer ses fonc-

bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*, voorgeschreven door artikel 287 van het Gerechtelijk Wetboek in geval van vacature, minstens twee maanden tevoren zal gebeuren. De voordracht van kandidaten en zelfs de benoeming kunnen dan reeds na verloop van vijftien dagen geschieden.

In de universiteiten wordt op dezelfde wijze te werk gegaan voor de voordracht van kandidaten. Maar de aftredende hoogleraar neemt geen deel aan de stemming betreffende kandidaturen voor zijn opvolging. Dezelfde regel wordt hier voorgesteld.

Het is niet uitgesloten dat een winst van twee maanden bij de vervanging van leden van de rechterlijke orde onvoldoende is. Een tweede middel om te voorzien in de leemte veroorzaakt door een vacature kan zijn — nogmals naar het voorbeeld van wat aan de universiteiten gebeurt — het machtigen van de aftredende om zijn ambt verder uit te oefenen, hetzij totdat zijn opvolger in functie treedt, hetzij tot aan het begin van de gerechtelijke vakantie, wanneer die vakantie nabij is. De toewijding waarmee de magistraten hun taak vervullen, is bekend. Het lijkt geen twijfel dat velen om zodanige machtiging zullen verzoeken, wanneer hun korpsoverste het wenst: het zal een laatste blijk zijn van hun dienstvaardigheid.

Hoewel die machtiging vooral voor het geval van ontslag wegens het bereiken van de leeftijdsgrens wordt ingevoerd, kan zij ook bij ontslag om gezondheidsredenen toegekend worden.

Dit wetsvoorstel beoogt een betere rechtsbedeling door de al te starre regels betreffende de ambtsneerlegging van magistraten te versoepelen. De voorgestelde bepalingen vinden hun juiste plaats in artikel 287 van het Gerechtelijk Wetboek, dat voorziet in de bekendmaking van de vacatures, en in artikel 383 dat de ambtsneerlegging wegens het bereiken van de leeftijdsgrens of wegens gebrekkigheid regelt.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Artikel 287 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld als volgt :

Het ontslag wegens het bereiken van de leeftijdsgrens van de leden van de rechterlijke orde en de daaruit volgende vacature worden ten minste twee maanden tevoren bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. De voordrachten en benoemingen kunnen geschieden na het verstrijken van in het eerste lid bepaalde termijn, maar de aftredende magistraat neemt geen deel aan enige verkiezing van kandidaten voor de plaats die hij nog bekleedt.

Art. 2.

Artikel 383 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld als volgt :

De rechters en raadsheren kunnen evenwel gedurende de maand nadat zij hebben opgehouden hun ambt uit te oefenen, rechtsgeldig deelnemen aan de uitspraak over zaken, met betrekking tot welk zij zitting hebben gehouden. In het besluit waarbij het ontslag van een lid van de rechterlijke orde wordt aanvaard, kan deze op zijn verzoek

tions, soit jusqu'à l'entrée en service de son successeur, soit jusqu'à la date d'ouverture prochaine des vacances judiciaires. Cette autorisation n'a pas d'effet sur la situation pécuniaire de l'intéressé.

worden gemachtigd zijn ambt verder uit te oefenen, hetzij totdat zijn opvolger in dienst treedt, hetzij tot aan het begin van de eerstvolgende gerechtelijke vakantie. Zodanige machtiging heeft geen gevolgen voor de geldelijke positie van de betrokkene.

2 septembre 1975.

Geneviève RYCKMANS-CORIN,
L. REMACLE.

2 september 1975.
